

Kamusal denetim bir yerlerden icazet alınarak yapılamaz...

Fatih KAYMAKÇIOĞLU

Elektrik Elektronik Mühendisi
EMO Ankara Şubesi 23. Dönem YK Başkanı
fkaymakcioglu@gmail.com

Değerli Meslektaşlarımız,

Bu yılın 5. bülteninde sizlerle yeniden birlikteyiz. Bu sayımızda Mesleki ve teknik makalelerin yanı sıra, Odamız ve ülke gündemi ile ilgili makaleler de yer almaktadır.

Bilindiği gibi Odamız ve Birliğimiz üyesinin hak ve özgürlüklerini gözetdiği kadar, toplumun hak ve özgürlükleri için de mücadele etmekte, demokrasi mücadelesinde her zaman en ön saflarda yer almaktadır. Bu bağlamda değerlendirdiğimizde ülkemizde ve bulunduğumuz coğrafyada yaşanan her şey en az Mühendislik mesleği ve Mühendislerin sorunları kadar ilgilendirir bizleri. Bizler yabancı mühendis mimar çalıştırma yasasına karşı çıkarken, savaşlar yüzünden insanların evlerinden, vatanlarından olmasına, emperyalist çıkarlar uğruna emeğin değersizleştirilmesine de karşı çıktık. Odamız ve birliğimiz her zaman düşünce ve fikir özgürlüğünü savunmuştur, aydınların, gazetecilerin, siyasetçilerin fikir üreten insanların parmaklıklar ardına kapatılmasına halkımızla birlikte karşı durmuş ve durmaya da devam edecektir.

Başta da bahsettiğim gibi Mühendislik mesleğinin sorunları ülke ve dünya sorunlarından bağımsız ele alınamaz. Mühendisliğin sorunlarını tartışırken; üniversitelerle, kamu kurumlarıyla, sektör temsilcileriyle birlikte irdeleyerek kararların alınması bir zorunluluk haline gelmiştir.

İşsizlik oranında yeni mezun mühendislerin oranı hızla artmaktadır. Yalnızca deneyim kazanmak

adına düşük ücretli, kötü koşullu işleri kabul etmeye mecbur kalan yeni mezun mühendislerin konumu vahim durumdadır. İlk yapılması gereken önlem, üniversitelerimizde eğitim seviyesi düşürmemek, üniversitelere ihtiyaç kadar öğrenci almak ve mezun etmektir.

Genç meslektaşlarımız; güvensiz şantiyeler, proje bazlı istihdam edilmeler ya da bir mal veya hizmetin şirket dışı bir kaynaktan tedarik edilmesi olarak tanımlanan “outsourcing” diye bilinen yapısıyla taşeron şirketlerde düşük gelire çalışmak zorunda kalabilmektedirler.

Bu noktada esnek üretim ve güvencesizleşme süreci de meslektaşlarımızı tehdit etmektedir. Aynı zamanda mühendislerin büyük bir çoğunluğu yasal çalışma süresi üzerinde çalıştırılmaktadır.

Bilindiği üzere Özel İstihdam Büroları (ÖİB) aracılığıyla geçici iş ilişkisi kurulması (kiralık işçilik) Mayıs ayında yasalasmıştı. Özel İstihdam Büroları Yönetmeliği, 11 Ekim 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Çalışanların tüm kazanımlarını elinden alan ve onları belli bürolar üzerinden şirketlere pazarlamayı planlayan bu yapı modern kölelikten başka bir şey ifade etmemektedir.

Ülkemizde “Özel İstihdam Büroları” adı altında geçse de bu bürolar, Avrupa’da “Geçici İşçi Büroları” (Temporary Work Agencies), Almanya’da “Kiralık İşçi Büroları” (Leiharbeit) olarak adlandırılmaktadır. Özel istihdam büroları

güvencesiz çalışmanın en üst düzeye çıktığı noktalarından biridir. Özel İstihdam Büroları'nın yurtdışı örneklerine bakıldığında, mühendislik hizmetlerinin bu büroların faaliyet alanında önemli bir yer tuttuğu görülmektedir.

Özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın SSK primleri ve emeklilik sorunlarını dahi çözememişken, mühendisleri de içine çeken bu çalışma biçimine karşı ciddi bir şekilde duruş sergilememiz gerekmektedir.

Mühendisliğin birçok alanının proje üzerinden çalışmaya uygun olması, sınırlı süreli sözleşmelerle eleman kiralama uygulamasını kolaylaştırmaktadır. Bu uygulama ile işveren; sigorta, kıdem tazminatı, yıllık izinler, yol ve yemek hizmeti gibi emeğe ilişkin tüm maliyetlerden kurtulmaktadır. Ücretli çalışanların kiralık çalışması hak kaybına uğramaktadır. Düşük ücret, sağlıksız koşullarda çalışma, örgütlenememe, kazanılmış tüm sosyal hakları yok olduğu gibi son noktada grev hakkı da sonlanmaktadır.

Ücretli ve işsiz üyelerimizin karşılaştıkları sorunların çözüm yolu birlikte etkin bir mücadelelerinden geçmektedir.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak belirlenmiş çevrelere devredilmesine karşı mücadelemizi sürdüreceğiz. Bulduğumuz sektörümüz özelleşme ve ticarileşmeden dolayı kamu yararı yükümlülüğünü yerine getirilememekte olup tüketicilere ucuz ve kaliteli enerji verilememektedir. Yeni bir modele ihtiyaç vardır. Bu aşamadan sonra halktan yana kamu hizmetine ve kamu yararı doğrultusunda sektörümüz yenilenmelidir.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması GATS'in kapsamında olan ve Wikileaks'in haziran başında sızdırdığı ve dünya ekonomisinin üçte ikisini oluşturan ülkelerle yapılan bire bir görüşmelerin tam metinlerinde yer verilen 17 adet belgeye göre, Hizmet Ticareti Anlaşması (Trade in Services Agreement) TISA'nın gerçek amacı, küresel hizmet piyasaları gözlemlenmek, devlet düzenlemelerini

olabildiğince azaltarak bu sektörleri daha da serbestleştirmek (de regülasyon) ve resmi olarak kabul edilmese de, mevcut kamusal hizmet sunumunu özelleştirmektir.

Bu süreçte, ne ilgili kamu kurumu ne de hizmetten yararlanan halk düşünülmemiştir. Yapılan tek şey var, o da kamu kurumları sektörden el çekilmektedir. Bu yaklaşımın tamamıyla ideolojik bir anlayışın ürünü olduğu tartışmasızdır. Yaşam standartlarımızın artmasını sağlayan enerjiden tüm insanlığın yararlanması için yapılanlar anlamsızlaştırılmaya çalışılıyor.

Üretim sürecindeki kamu işletmelerinde yaşanan değişim, çalışanların yaşamını doğrudan etkilemektedir. Üretimin içinde bulunan kamu kurumları, artık yatırım yapmadığı gibi, var olanlarda elden çıkarılıyor. Dolayısıyla ekonomik ve sosyal haklarda gerileme, işsizlik, yoksulluk ve açlık ülkemizin her yerinde hissedilir bir şekilde yaşanıyor.

İnanılmaz bir ortaçağ emek sömürüsüyle birlikte, insan canı üzerinden, kazançlarına daha fazla girdi sağlayan vahşi bir kâr politikası uygulanıyor. Kamunun mülkiyetinde olup özel sektöre kiralanana ya da işletme hakkı devirleriyle sözde kamu denetiminde olan işletmelerde; insanlar, iş kazası adı altında acımasızca öldürülüyor. Kazaların kader olmadığı, mühendislik bilim ve teknolojisinin uygulanması ve gerekli önlemlerin alınması sonucunda engellenebileceği bilinen bir gerçektir.

Kamusal denetim bir yerlerden icazet alınarak yapılamaz. Ayrıca iktidarın odalar üzerinde vesayet kurmasına izin vermeyeceğimizin bilinmesini istiyoruz. Şubemiz bu mücadelenin apansız takipçisi olacaktır.

Sevgi ve saygılarımla.